

UNIVERSITÉ DE COPENHAGUE

CAHIERS DE L'INSTITUT DU MOYEN-ÂGE GREC ET LATIN
publiés par le directeur de l'Institut

- 5 -

Twenty Four Plates of Latin Manuscripts
(Adam Bülow-Jacobsen)

pp 1 - 36 (145 - 180)

Copenhague 1971

La responsabilité de la mise en page et de la typographie reste uniquement avec les auteurs des contributions.

Printed in Denmark by Knud C. Christensen, Copenhagen.

TWENTY FOUR PLATES OF LATIN MANUSCRIPTS
(Adam Bülow-Jacobsen)

The present set of palæographical plates does not in any way pretend to originality. It was selected for an elementary course in latin palæography, held for students of the Classics in the spring of 1970 at the University of Copenhagen. All the plates have been reproduced from existing publications (specified in the list of plates), and the original idea was to make normal photographic prints for the use of the students during the course. It was, however, desireable that each student should be able to keep his own set of plates after the end of the course, and as the additional cost of having them printed in off-set was negligible, it was decided that the plates should appear in this way.

The disadvantages are of course evident: The size of the "Cahiers de l'Institut" is somewhat smaller than convenient for the reproduction of foliopages. The half-tone screen technique leaves a good deal to be desired as to sharpness, detail, and contrast. However, with the use of line-cliché printing important details are often either blackened or left out because of the high contrast, and at best it gives a false idea of the manuscript in question. Furthermore, the binding of the leaves makes it impossible to compare pages directly.

In selecting the plates I have attempted to illustrate the development of the Latin book-hand from the 1st century to the renaissance. Wherever possible I have chosen a manuscript of a classical author, in order to make the material as relevant as possible to students of the Classics.

Nos. 5a-b are J. Mallon's own examples illustrating "l'inclinaison du papier" (cf. J. Mallon: Paléographie Romaine, Madrid 1955 pp. 77-88).

Nos. 12 and 13, 15 and 17, 20 and 21, 23 and 24 give the same text, so as to make small-scale collation possible.

As the present collection is primarily intended for class use, I have abstained from comment, giving only the bare facts, an approximate date (in most cases the traditional one), and reluctantly the name of the script in question. These names are only given to aid the reader's memory, and must on no account be taken as authoritative. In those cases where I find the traditional names misleading, I give the name I prefer, the traditional name following in [brackets].

For those who wish to use the plates independently I have given a transcription of the initial lines of each plate, and on the last page a list of the more common abbreviations.

LIST OF PLATES

Abbreviations:

C.I.L.	Corpus Inscriptionum Latinarum vol. IV, ed. C. Zange-meister, 1871
C.L.A.	E.A. Lowe, Codices Latini Antiquiores I-XI, Oxford 1934-
E.L.	J. Mallon, R. Marichal, Ch. Perrat, l'Écriture Latine de la Capitale Romaine à la Minuscule (Arts et Métiers Graphique), Paris 1939
Chat.	E. Chatelain, Paléographie des Classiques Latins I-II, Paris 1884-1900
P.S.	The Palæographical Society, Facsimiles of Manuscripts and Inscriptions, ed. E.A. Bond, E.M. Thompson, I-III, London 1873-83
P.S.2	The Palæographical Society, Facsimiles of Manuscripts and Inscriptions, ed. E.A. Bond, E.M. Thompson, G.F. Warner, 2nd Series I-II, London 1884-94
N.P.S.	The New Palæographical Society, Facsimiles of Ancient Manuscripts etc. ed. E.M. Thompson, G.F. Warner, F.P. Gilson, 1st Series I-IV, London 1903-12

- 1) Firenze, Società Italiana. P.S.I. XI (1935) 1183a (E.L. 9).

Classical capital [rustic capital] A.D. 45-54, dated by consul names, and the name of Claudius (without 'divus') appearing in a copy of the same document (P.S.I. 1183b, E.L. 10). Papyrus found in Oxyrhynchus. The text is probably an ὀπογραφὴ κατ' οἰκίαν (census return).

1 DO^S NIGRAM

2 T[·]FILIOS[·]CIVITATE[·]DONATOS[·]ESSE

3 E[·]AVGVSTO[·]GERMANICO[·]IMP(ERATORE)

- 2) Napoli, Pap. Herc. 817 (C.L.A. 385).

Classical capital [rustic capital] between 31 B.C. and A.D. 79.

23 fragments of at least 8 columns. Width of column c. 195 mm.

Papyrus charred by the eruption of Vesuvius. Found in Herculaneum.

The text is an otherwise unknown poem on the battle of Actium.

1

2 PRAEBERETQVE SVA SPECTACULA TR[+3].A MARTIS

3 QVALES

- 3) C.I.L. (passim)

Everyday Roman script, before A.D. 79. Graffiti from the walls of Pompeii.

No. 12 reads:

ubi·perna·cocta·est·si convivae·apponitur
non gustat pernam'lingit·ollam·aut·cacabum

- 4) Manchester, John Rylands libr. Pap. S.N. (C.L.A. 228).

Classical capital, current execution [mixed rustic capital]

2nd cent. Papyrus, 1 fragment (230/150 mm) of a letter of recommendation. Found in Egypt.

1 ...us celer hermer..

2 -vacat- salute[m]

3m domini nostri imp[era]

- 5a) London, Brit. Mus. Pap. 745 (C.L.A. 207).

Unique example of a transitional stage between classical capital and primitiv minuscuile, 1st - 2nd cent. [mixed rustic capital and uncial, 3rd cent.] 1 fragment of a parchment codex (87/52 mm), found in Oxyrhynchus. Usually called "Fragmentum de Bellis Mace-

donicis" because the names of Philippus and Antiochus appear.

1]tum·imperi[

2]ue praefecti..[

3]satis pollérint[

5b) London, Brit. Mus. Pap. 1532. (C.L.A. 208).

Primitive minuscule 3rd - 4th cent. [mixed half-uncial]

6 fragments of 8 columns of a papyrus roll. Height of columns 180 mm, width of columns vary.

The text is an otherwise unknown epitome of Livy

1]filium v.....e macedonia d ..mn...vneri

2].on interfuit eademqve di.....nd....sva

6) Bibliotheca Apostolica Vaticana, Vat. Lat. 5757. (Chat. 39,2).

Uncial, 3rd - 4th cent.

Palimpsest (290/240 mm). Upper script: Augustine, Enarrationes in Psalmos, 8th cent. Lower script: Cicero, De Republica I, 17, 26-27. Transsscription from col. II

1 tus domina

2 tus saepe etia-

3 tecterrimo

4 rum homi

7) Wien, Hofbibl. cod. lat. 15 (P.S. 183).

Uncial, 5th cent. (255/150 mm)

Text: Livy 42nd book 67,6 - fin.

1 con postquam profectum au

2 diuit ad connum castra mouet si potio

8) Oxford, Bodl. libr. MS. Auct. T. 2. 26. (P.S. 2 130).

Primitive minuscule (current execution) [sloping uncial] 6th cen
(130/155 mm)

Text: Notes on St. Jerome, Chronica

1 quae condita est a romulo septima olympiade anno secundo qui
xuii ab aenea regnauit

2 a troiae excidium usque ad primam olympiadem anni sunt ccccui

- 9) Ashburnham Libr., MS. 16 (P.S.2 9).
 Primitive minuscule (elegant execution) 6th cent. [half-uncial]
 Text: St. Augustine, Enarrationes in Psalms, 146, 19-20.
 (Corpus Christianorum vol. 40 p. 2137) (271/204 mm)
 (quid in-)
 1 quit uiri. est enim tabernaculum
 2 d(omi)ni ipsa ecclesia toto orbae diffusa
- 10) Firenze, Bibl. Laurentiana, Laurentianus LXVIII, 2 (Chat. 146).
 Beneventan script [Longobardic script] 11th cent., written
 almost certainly in the convent of Mt. Cassino. (340/270 mm).
 Text: Tacitus, Annales XV, 41-44
 1 ortum. et quo senones captam urbem inflammauerint.
 2 alii eo usque cura progressi sunt ut totidem annos
- 11) Bruxelles, Bibl. royale, MS. 9850-52 (E.L. 67)
 Merovingian book-hand (or more precisely: a-b script from
 Corbie) 8th cent.
 Text: st. Caesarius, Exhortatio (Patrologia Latina vol. 67,
 col. 1153d-1154a)
 1 ei inponitur ut a uino uel a carnibus absteneat si hoc
 infirmitas
 2 corporis sui non tolerat, et si forte non praeualet esse
 perfectus
- 12) Oxford, Bodleian libr. F.4.32 (Chat. 93,2)
 Anglo-Saxon minuscule, 9th cent. (written in France).
 (240/180 mm)
 Text: Ovidius, Ars Amatoria I, 288-324 (with notes in Latin
 and Celtic).
 1 ungiurū et dominæ no(min)a gutta tenet..
 2 Forte sub umbrosis nemorose vallibus idæ
- 13) Paris, Bibl. Nat. latin 7311 (Chat. 93,1).
 Minuscule [Caroline minuscule] 9th cent. (260/200 mm)
 Text: Ovidius, Ars Amatoria I, 297-326
 1 Nota cano; non hoc centum quae sustinet urbes
 2 quamuis sit mendax creta negare potest

- 14) London, Brit. Mus., Harleianus 2610 (Chat. 97,1).
 Minuscule [caroline minuscule] 10th cent.
 Probably written in Germany. (225/170 mm)
 Text: Ovidius, Metamorphoses I, 280-311, (with notes in Latin
 and Old German).
 1 Fluminibus u(est)ris totas inmittite habenas
 2 Iusserat hi redeunt. ac fontibus ora relaxant;
- 15) Milano, Bibl. Ambrosiana C. 29. inf. (Chat. 28,3).
 Minuscule [caroline minuscule] 10th cent. (255/170 mm)
 Text: Cicero, In Catilinam I init.
 3 Quousque tandem abutere
 4 catilina patientia n(ost)ra? Quamdiu
 5 etiam furor iste tuus nos eludet?
- 16) Firenze, Bibl. Laurentiana, Pluteus XXXVI,12 (Chat. 97,2).
 Minuscule [caroline or gothic?] 11th cent. (270/150 mm)
 Interlineary notes by the same hand as the text. Marginal
 notes by two different hands, the first 13th-14th cent. the
 second 14th-15th cent. According to Chatelain the notes are
 much more legible in the facsimile than in the original.
 Text: Ovidius, Metamorphoses VI, 554-616
 1 S pemque sue mortis uiso conceperat ense
 2 I lle indignantem et nomen patris usque uocantem

 interl. l. 2: irascentem, iugiter

 1st marg.:
signa deis hæc pars est illa in qua dici
 tur pena terei quæ diuiditur

 2nd marg.:
 ira mulierum est increpare
 mulieres nefandas quas
- 17) Zürich, Univ. Bibl., Reinau 127 (Chat. 28,1).
 Minuscule [caroline minuscule] 11th cent. (150/105 mm)
 Text: Cicero, De Senectute fin. - In Catilinam init.
 1 ut aliarum omnium rerum sic uiuendi modum.
 2 Senectus autem aetatis est peractio tamquam fabu/lae

- 18) Firenze, Bibl. Laurentiana, Marcianus 223 (Chat. 98).
 Minuscule [caroline minuscule] 12th cent. (340/230 mm)
 Text: Ovidius, Metamorphoses IX, 401-511
 1 V icta uiri precibus· quae cum iurare pararet
 2 D ona tributuram post hunc se talia nulli

- 18a) Detail of 18. (Chatelain's transcription)

[Alcme]on filius Amphiaraei. Tum (?) igitur rex Thebarum
 prægnante Jocaste uxore sua dormiens vidi bestiam unicornem
 de camera sua egredientem et se ad mensam sedentem interfici-
 entem. Hac visione cognita, dixerunt sapientes quod interfice-
 retur ab illo qui nasceretur a Jocasta, ideo// [jussit] puerum
 nasciturum vel puellam interfici. Nato non est a matre inter-
 fectus quia pulcher visus est, sed bene pannis involutus et in
 insulam projectus est pede forato cum plumbo.

- 19) Paris, Bibl. Nat., Latin 18525 (Chat. 28,2).
 Minuscule [caroline minuscule] 12th cent. (195/125 mm)
 Text: Cicero, In Catilinam I fin.
 1 uocibus et eorum hominum qui hoc idem sentiunt mentibus
 pauca respondebo. Ego si hoc optimum factu
 2 iudicarem l.c. catilinam morte multari. unius usuram horae
 gladiatori isti ad uiuendum

- 20) Leyden, Univ. Bibl., Vossianus F. 69 (Chat. 169,1).
 Minuscule [gothic minuscule] 12th cent. (fin.) (280/200 mm)
 Text: Seneca, Quæstiones naturales IV, 3,1-7,3
 1 Incipit seneca de naturalibus questionibus
 2 G randinem hoc modo fieri si tibi
 3 affirmauero quo apud nos gla
 4 cies sit gelata tota nube. nimis
 (cp. ll. 20-22, pl. 3,11, and Ovidius, A.A. I, 475-476)

- 21) Montpellier, Library of Medical School, MS 116 (Chat. 169,2).
 Minuscule [gothic minuscule] 13th cent. (255/185 mm)
 Text: Seneca, Quæstiones Naturales IV, 3,1-5,1
 1 G randines hoc 4 nos glatiōs sit
 2 modo si tibi affir 5 gelata tota nube
 3 mauero quo aput 6 nimis audacem
 (ll. 25-27 cp. note on pl. 20)

22) Cordoba, Cathedral Library, MS 52 (repr. from a microfilm lend to the Institute for Latin and Greek Medieval Philology by Prof. De Rijk, Leyden).

Miruscule (current execution) [scriptura notularis] 13th cent. (post 1270). Dimensions unknown.

Text: [Boëthius de Dacia], Quæstiones super librum elenchorum Aristotelis, quæstio 92 fin. - 95.

Col. II ll. 24 sqq.:

Querit(ur) utru(m) t<(e)x<(mi>(n)us i(n) or<(ati>o(n)e po(s)it(us) possit suppon(er)e // p(ro) toto illo cui(us) e(st) p(ar)s (et) ar<(guit>(ur) q(uod) no(n) q(uia) ar<(istoteles> i(n) 4to me<(taphysi>oe // dic(it) q(uod) q(ui) negat loq(ue)la(m) ponit loq(ue)la(m) s(ed) d(ici)m(us) n(u)llam loq(ue)la(m) e(ss)e hic negat loq(ue)la(m). si t(ame)n sit nega(n)s (et) affirmat // loq(ue)la(m) tu(n)c ui<(det>(ur) q(uod) p(ro) ip(s)a n(on) negat(ur) no(n) negat(ur) (et)// p(er) (con)<(se>ce(n)s t<(ermi-nu>s no(n) suppo(n)it p(ro) toto cui(us) e(st) p(ar)s.

Note: Abbreviations that are marked in the MS with one of the usual signs (see last page) are resolved inside round brackets. Contractions are resolved inside sharp brackets.

23) Leyden, Univ. Bibl., Perizonii Q.21 (Chat. 147,1).

Humanistic cursive, according to a subscription written by Jovianus Pontanus 1460. (240/170 mm)

Text: Tacitus, Germania 1-2

3 G ermania omnis a gallis rheiisque et pannoniis

4 rheno et danubio fluminibus. a sarmatis dacis

24) Firenze, Bibl. Laur., Laurentianus LXIII,20 (Chat. 147,2).

Humanist bookhand [litterae antiquae] 15th cent. (215/150 mm)

Text: Tacitus, Germania 1-4

1 latus sinus et insularum immensa spatia comple

2 ctent. nuper cognitis quibusdam gentibus ac regi

Plate 1

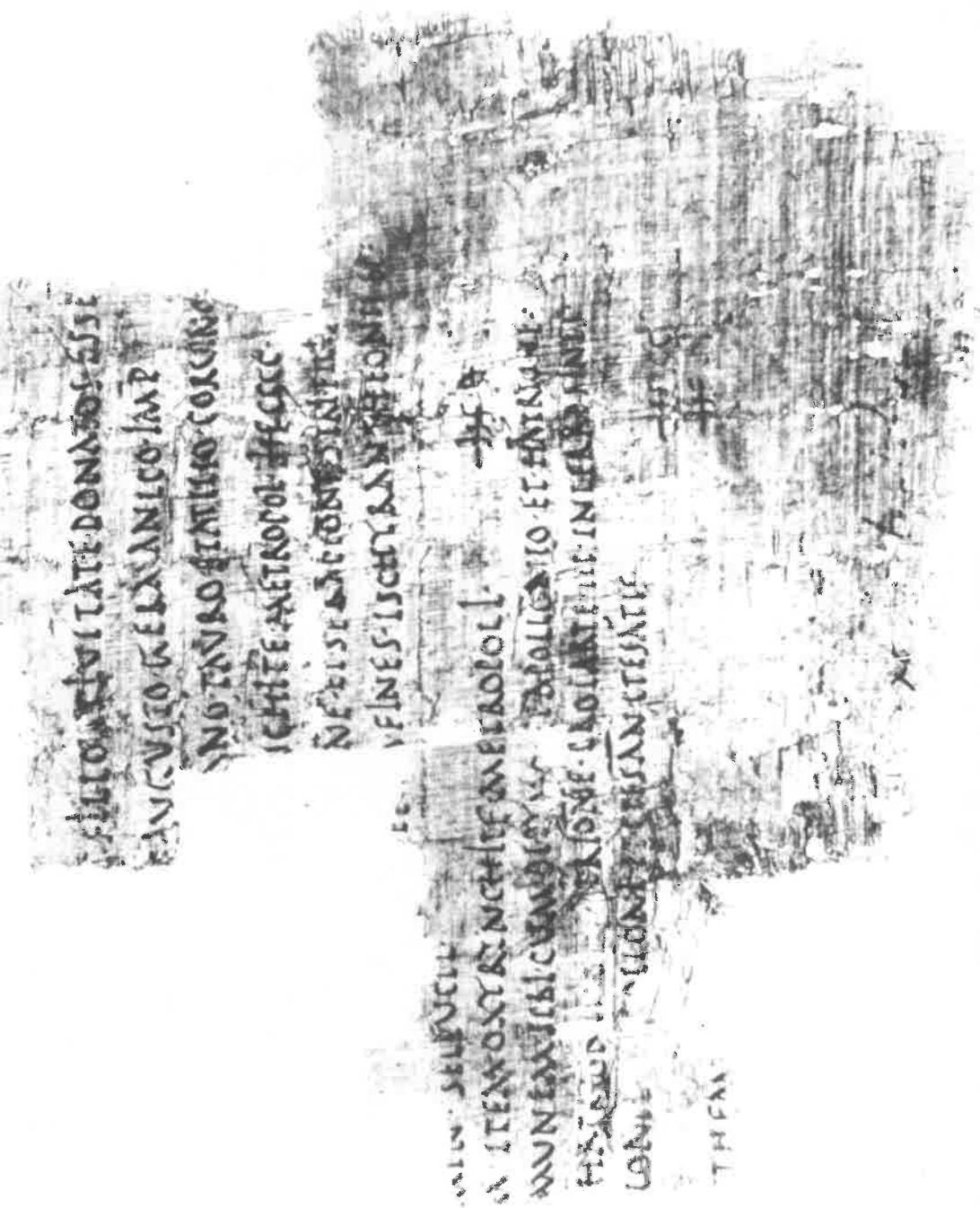
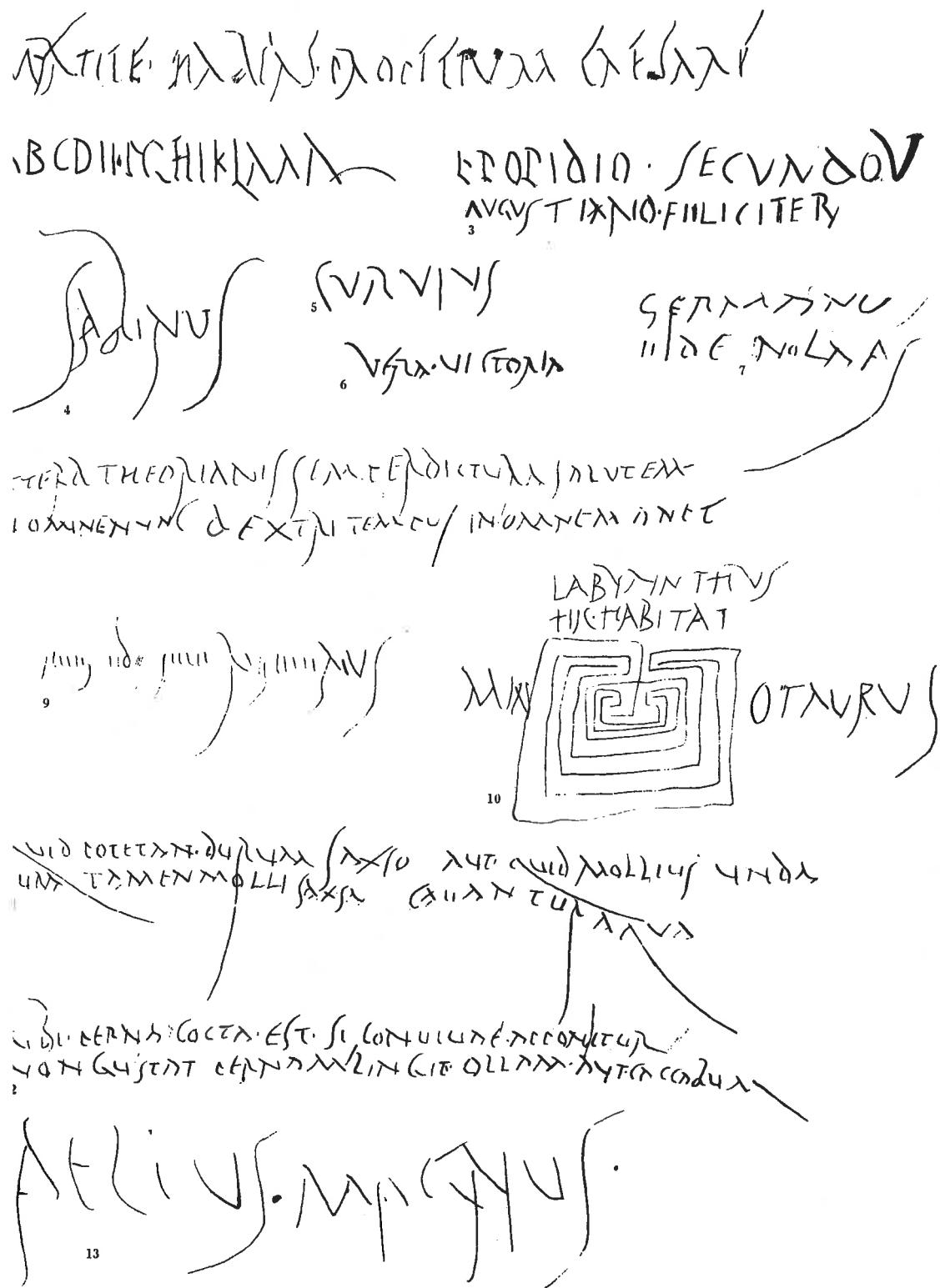


Plate 2



Plate 3



usicop. legum.
 lvs
 20 mm long.
 toke sepal bracts
 2 mm long.
 corolla conical, 5 mm

lvs elliptic, acute,
 15 mm long.
 petioles
 10 mm long.
 flowers
 yellow

Plate 5



Domino israhel.
 Consoletur israhel consoletur ipsa ecclesia deprecatans exemplarum
 dicat. **S**eruus populi noster nunc auentum propter quod pugnare amemus
 " " " **I**n secessione non poterimus super dorsum in eum fabricacionem
 " " " **C**redos ut regnem regnante in iustitia suorum pccatum.
 Quare exponamus quoniam non potuerunt nobis **Q**uidam non sequentes
 " " " **A**mbo. Novili consensio ad malum propriece pene sequitur in eum
 qui **R**ecedit de gloriis **G**loriarum. **F**abulam quidam non potuerunt
 " " " **E**cce ergo pene quod nos obiungit. **N**ec nisi sicut alii
 rapax aliquo faciem cum aperte onus est. **S**acra logia non reprehendunt
 " " " **O**mnibus. **N**ec si quis reprehendit. **N**on potuerunt nobis
 quoniam non potuerunt nobis. **P**roponit et pugnat enim iniquitas
Contra nos. **C**ontra impuritatem bonos consilios auctor. **N**on
 enim habet pugna **H**abemus enim usque ad **L**ibertatem eorum
 libidinis. **N**on habemus etiam passus enim iniquis ergo. **M**odestus
 magnificus. **I**mpostus est et in sermone secundum facies et aenea
 et in rufakulis. **E**cce vero dicitur audibiliter illi pugnat
Magister **E**xter. **T**unc quidam pugnat contra
 durandum. **L**euius ero. **O**mnis enim cruce est. **S**anctus ac me leuis consti
 vit. **P**ropterea habemus modicam et molle esse. **M**odestus habemus
 deum. **V**eritatem pugnare. **C**onsentaneum se aetate. **E**t pugnare pugnare
 et tibi pugnare. **I**nde pugnare. **P**er hanc manu te pugnare. **I**nde pugnare
 et pugnare. **P**er te pugnare. **A**utem tu pugnare. **N**on enim pugnare
 odis. **E**t quod cum modice cooperari. **S**cripsi de te cum amicis
Audi. **E**cce pugnare et pugnare. **E**cce pugnare et pugnare.

Plate 7

Consiq[ua]nt[ur] p[ro]pt[er] c[on]tra[m]p[ar]ationem
 diu[n]c[on]sumtuosu[m] m[u]ltos k[on]flictio[n]es
 pl[ac]at[us] erant et s[ecundu]m p[ar]titionem
 clausu[m] nomen s[ecundu]m c[on]stituta[r]am
 tunc in p[ar]t[ic]ula s[ecundu]m et i[n]cessante[r]
 off[er]tu[m] p[ar]t[ic]ulae d[omi]ni p[ar]t[ic]ulae e[st]at
 sum cu[m] p[re]dicta p[ar]t[ic]ula p[re]dicta p[ar]t[ic]ula
 ex p[ar]t[ic]ula et sc̄ss[us] ab estat in ce[n]trum
 roti per p[re]dictam p[ar]t[ic]ulam p[re]dicta p[ar]t[ic]ula
 laet[us] sum omni[bus] p[er]tinet[ur] et p[ar]t[ic]ula
 roti in cuius p[er]tinet[ur] et p[ar]t[ic]ula p[ar]t[ic]ula
 s[ecundu]m c[on]veniens ad quicunq[ue] statu[m]
 p[ar]t[ic]ula p[er]missim a[cc]essu[m] s[ecundu]m statu[m]
 que libet h[ab]ent p[ar]t[ic]ula p[er]missu[m] c[on]sumere
 bis u[er]o si p[ar]t[ic]ula c[on]sumpta p[er]missiu[m]
 sit in p[ar]t[ic]ula et laet[us] s[ecundu]m statu[m] et si ult[er]i
 de p[ar]t[ic]ula s[ecundu]m statu[m] non habet
 est p[ar]t[ic]ula p[er]missu[m] esse p[er] q[uod] multu[m]
 le p[ar]t[ic]ula c[on]sumpta u[er]o s[ecundu]m statu[m]
 ne eadem p[ar]t[ic]ula p[er]missu[m] p[ar]t[ic]ula s[ecundu]m
 et q[uod] u[er]o s[ecundu]m statu[m] s[ecundu]m statu[m]
 et p[ar]t[ic]ula p[er]missu[m] cum p[ar]t[ic]ula
 p[ar]t[ic]ula p[er]missu[m] s[ecundu]m statu[m] p[er]missu[m]
 est p[ar]t[ic]ula s[ecundu]m statu[m] p[ar]t[ic]ula p[er]missu[m]
 laet[us] s[ecundu]m statu[m] s[ecundu]m statu[m] p[er]missu[m]
 laet[us] s[ecundu]m statu[m] et laet[us] s[ecundu]m statu[m]
 et laet[us] s[ecundu]m statu[m] et laet[us] s[ecundu]m statu[m]
 et laet[us] s[ecundu]m statu[m] et laet[us] s[ecundu]m statu[m]

LIBERATUR

LIBERATUR

LIBERATUR

LIBERATUR

LIBERATUR

Plate 8

Expositio historiarum by author Burchi anno 1500
in ducto tempore refusa

X. quae conditae cum oceano polo septem de anno secundo quo iuxta abante regnare.

Interea ex eiusdem ad primam olympiadem annis suntccccvi

I. mortis excidio usq; ad extictionem vero romae annis ccccxxxviii
ab urbe romae usq; ad adventum dñi annis cccclvi et in passionem dñi annis ccclxxii et in passionem in consuetudine ccccix

Similiter ab eis conditae usq; ad predictum consilium colliguntur

annis ccclxxii et usq; ad consilium dñi theodosii
xu anni ccclxxiiii

A morte caesaris usq; in consilium theodosii xu fuit annis ccccxxxiiii

passus est dominus ihesu christus constitutio nemundi post annos ccccxxxviii

ab abraham autem usq; ad passionem dñi annis sunt lxxiiii et in passionem dñi annis ccclxxiiii

ad passionem dñi usq; ad consilium dñi annis sunt cccxciiii et usq;

ad consilium dñi theodosii xu anni ccccxxxiiii

Item ab adventu dñi usq; ad consilium fundem quotiens persecutio

christianorum uela quibus designat iste temporibus facta est

I. anerone quis sextus regnauit post passionem dñi annos ccccxxxiiii

prima persecutio orta est anno imperii eius xiiii in qua petrus &

paulus apostoli gloriose occubuerunt

II. secunda persecutio ad metiam fratretti qui non us

re regnauit orta est anno imperii eius xiiii in qua dominus

euangelista in insula que patmos appellatur elegitur

et apocalypsim uidit

III. tertia persecutio facta est tantaano qui xi regnauit anno

imperii eius xiiii in qua facta est marcoantoninus in quo quicumque clericos

modoxiiii regnauit anno imperii eius xiiii

IV. quinta facta est sub sepius pertinacitate quo quis ei non

anno imperii eius x.

V. sexta facta est sub maximino qui xxiiii regnauit anno

ex corpore militaris ex exercitu electus haec sub-

tus annis imperii eius secundo

VI. septima facta est ad decim quinque regnauit anno imperii eius

qui dicitur etenim tabernacula
 dum prius ecclesia tota obbaedit ipsa
 bene dicidit deinceps ab ecclesia
 tabernacula libet tabernacula
 posuerunt. Non tamen sibi aber tabernacula
 tamen ibi bene esse necesse est sed pullum
 coruorum ad te dedicentem.
 ele si abieci domodum a sis quod
 habita caruit tabernacula perecesserat
 cum etenim salientibus in orio con-
 siderantur in modicem in ampullo
 coruorum vocans idem consuetus
 in ecclesia carere bonorum et tempo-
 rali non ita extra ecclesiam non
 sibi aut extra ecclesiam tabernacula
 culum in quo non bene esse titi-
 sed quid dicit ele si abieci domodi-
 mas in quod habita erit tabernacula
 culum pectorum. Nec in tabernacula
 culum ibi bene esse dicit sed quid ad-
 sit. bene esse nescit. et
 eum et in ibi quis per aliam invenit
 cordia propria. bene esse nescit dum in
 terra habere cum iedum quid sit ne

Plate 10

LACUS, numeri

omni. et si strobis corporis upbe in flaminariam.
 et a deusq; exinde professum. ut excepit omnes
 infelix; sed qd; hoc in patet; lucidus numerus.
 reiectum est usq; a patre puris datur amar; do
 mi iniquitatem plido gignit & coru[m] in peccato
 effundit. solitae pede & latere legat. qui cives
 & clavis. et modus filii. et modus humi filius. Inde
 aperte sicut & p[ro]ficiens. magister & machinans
 est. Et inde Ecclesie. qd; Ingenui & crudeliores est.
 qd; qui recipiunt de misericordia patet ad eorum.
 Si uobis principis illud est. Non oblaecu[m] antea
 euangeliale fuisse vult. ad h[ab]itu[m] etiam datus
 fuit p[re]dictorum. queritur h[ab]itu[m]. et quod p[re]mon
 est ad eum. Non tamen humidi genit[er]is
 occipiunt. qui p[ro]munt procul. cunctos
 et h[ab]entes curia cepit. ac si p[ro]p[ri]e possint lura
 separant. labor. utl[em] sanguinem. Neque enim ut
 operi[us] inservit in cupido. effudent proximam
 no[ste]r[um] lugor[um] & manducant; ut fugit ipsa fata.
 Et p[er] nos qd; dominus secesserat. si non p[ro]muli
 co[n]tra incedere nullas distinguebat. ne possim[us] que
 ore. fidemq[ue] uicem qd[em] dicitur. et laeti uicem filio
 qd; celebantur. & discoursu[m] alienauit. ac p[ro]p[ri]e
 faciat. qd[em] aduersus; poterit. qui strobis lau[er]o
 loru[m] p[ro]digio[us] est. nos poteris; ut si sic p[ro]cera[re]
 qd[em] apud. p[ro]digio[us] qd[em] dominus apud
 coru[m] poli. cuius est. addidit p[ro]m[iss]ionem p[ro]p[ri]e. qd[em]
 et qd[em] firmat[ur] coru[m]. sumiuat[ur] & p[ro]ficitur
 qd[em] offert. qd[em] dominus. et in siluis apud secesserat. Rite
 h[ab]et accipiendo. offensu[m] poteris. distinguitur usq[ue]
 meritisq[ue] summae uolentibus offensu[m]. omnis
 h[ab]et deceptio[n]em. p[ro]digio[us] p[ro]p[ri]e optime fuit per
 nos sine attributu[m]. sacrogo[u]rno et lumen uolentibus
 p[ro]ficitur. qd; si loru[m] latib[us] longior[is] & i[n] aqua
 p[ro]merito[us] p[ro]p[ri]e h[ab]et apud. qd[em] loru[m] p[ro]p[ri]e

locis in publicis plorant. cunctos si habent[ur] p[ro]p[ri]e
 r[ati]o[n]es. in p[ar]tatu[m] qd[em] habebant. n[on] concordau[er]o
 ut potest. suppeditu[m] quod; mox ambiperat[ur]. Et
 ex amplexu excepit. dico qd[em] non ubi curvula p[er]p[er]t
 et non cum quadrilatero. uocato illa forma sola
 loco[m] manu[m] educta est. qd[em] angulis longis et ad
 eadem rectangulis. qd[em] plura p[er]supe[re]t p[ro]p[ri]etatem.
 Ut ne p[ar]tatu[m] longi. admodum. si mille uolentes debon
 se. greci u[er]o p[er]supe[re]t p[ro]p[ri]e. Qd[em] h[ab]et h[ab]itu[m]
 in 3 silis quadrilatero. inter p[er]p[er]t ad p[ar]tatu[m]
 adlong[us] fibula l[an]ca. sicut; suppeditu[m] uolentibus et
 cunctis suppeditu[m]; accipiente luna p[ro]tectionis.
 p[ro]m[iss]io in corpore. Et inde apud grecos magis. unde
 h[ab]ent h[ab]itu[m] aq[ua]ntu[m] excedit p[ro]p[ri]e. Et
 si p[er]sisterit ut greci et latini ut p[er]ficiunt qd[em]
 meritis p[ro]ficitur. Sed neque humanus. si longop[er]i
 m[od]i. p[ro]m[iss]io curdatur placenter. Manducare
 in inferno. qd[em] luctu[m] incedunt p[ro]pedem. Et p[ro]p[ri]e
 et labore p[er]tinet uero subducere p[ro]p[ri]e. Et quod[em]
 mihi p[ro]p[ri]e offensu[m]. qd[em] p[ro]p[ri]e Inclusus uel
 quis eli[us] domino p[er]p[er]ficitur. ducatur nominis qd[em]
 chelus. Tunc h[ab]et impotenciam et p[ro]p[ri]etatem p[er] qd[em]
 qd[em] pilorum supplicio offensu[m] erat. Ita p[ro]p[ri]e.
 Inclusi. ut p[er]p[er]tis qd[em] p[ro]p[ri]e. Et hoc qd[em]
 modo p[er]gredi origine qd[em] malo. si p[er]upto t[er]p[er] formam
 undique accedunt[ur] et p[er]didit et flumen celestis
 est. qd[em] p[ro]m[iss]io ceteraque facta h[ab]ent. deinde inde
 ex terra mulierum legit[ur]. h[ab]et plido lacrimat[ur]
 incedunt[ur] qd[em] ad humeris geniti et lanceis suis.
 Et p[er]petratis; addidit ludibriis nec ferenti[us] qd[em]
 luctus. lumen cum incepit[ur] - et neque
 offensu[m]. aut plorandi[us] erit; ubi de scissis dies.
 Inclusi neamittit lumen. ut p[er]petratur. h[ab]eat[ur] si[us]
 p[ro]ficiens nato oblatu[m]. Et caput[us] h[ab]ent[ur]
 rebatur herbis et utrige et myris p[er]tinet et capitulo

Plate 11

162.

et in primis ut in unius uero lectionibus ieiunio deinceps in firmiores
 loquuntur suu maledicent, sed forte non predeinde esse per seatur
 non origine suu inde omnius suu sed quae se precepitibus, Et si uis
 impetrare esse punitio est peccatum ut ex parte non permittatur
 recipere. In his omnibus sum quae dico de ipsi sicut que in omni
 peccatis nullus xpientium iniurior origitus. Sed qui praeceps
 implere dignatus regat, qui usque non praeceps implere lectionem
 uigem credens tam ipso habebit omnia, Quia sine reprobatione
 quietus pro omnibus peccatis sibi sufficiet sibi. Illius en
 boni dicitur quod si quis potest preceps amnissimam praegredi.

In eorum modis tamquam in quo tamquam in offertori uocibus
 possit in legem recte, qui in nullus se praeceps felix ut se quod
 de praecipitate impossit implere, Quia quoniam de celis
 inquitur loquutus lectores felix ut se ad preceps. id illi
 quae inuenimus in scripturae consuetudine de praecipue recens
 erat inquit longinqua omnius bonis simili praedicta praecipue
 dicitur qualiter enim perire ob lectionem per seatur, Et id
 quoniam in lectione non lugere praeceps ueritatem et quod
 in ueritate uolit sed quod sibi chilum in postdicto

Plate 12

41

ingrediit et domino nostra gitta thia
 force sublimibusq; nomen opere nullib; id est
 candide armata gloria transiret.
 Sed neccasum cuncta media hinc Connua regio
 cum suis labiis littera lactis suavitatis
 illam gressus adonat q; iustitiae
 operante rego sustinuisse suo
 passus pietate gaudebat ad ultima tauri
 munda fortunosit odierat illa bosq;
 Hora cano n h canticu que sustinet imber
 quis est misteriora Creta negant potest
 ipsa nouas frondes et prætata tenuis tamen
 factum in adiusta subiectum tenui
 et Comes amittit nec tauri cima monato
 ruris et minos abos vultus inact
 quid tibi passus pionmoq; sunthe absq;
 iste tauri nullas scitit ad ultimam opem
 quid tibi cil speculo montanæ caribita petemq;
 Quod abi totib; posseas finge hæcta Coms
 Creteria mias speculo q; te negat et iustitiam
 Cupis priuata Connua nata tuae
 Suis placet minos nullus qui patet adulti
 Sunt unum manus pallidæ pale uno
 Innotuit et altius thalamo regia nacto
 patet et aomo agta bœha deo
 a quoties uaccâ iunctu spectauit in quo
 Et dixit domino Cum placet ista meo
 apparet an ipsius tenebrasq; elutat inherens
 nec dubito quoniam ultimæ decine pudeo
 dicit et hæc igam duon deesse duci
 nisto et humectata sub nigra connua mæchi
 aut Cadice an apay Connua q; pñch Coagit
 et tenuit leta pollici acta manu
 perhys quoties placauerit numqua cassi
 Ita ut agta tenebris tenebrasq; placere in eo
 Et modo se amopari sicut modo posulat id est
 Alta q; bosq; alta uicta boe

Plate 13

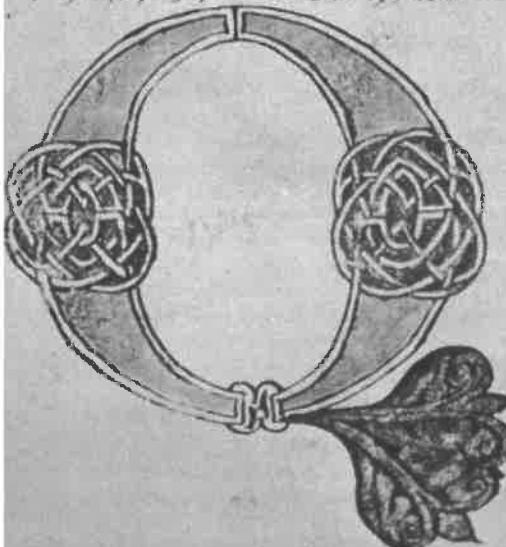
N o ra cano; non hoc centum quo sustinetur bes
 Quam uiresit mendax cretane gare potest 55
 I psa nouas frondes & prata tenerima tauro
 f er tur In ad suad subsecuuntur
 E t comes armentis necitura cura moratur
 Coniugis & minus eccloue uictus erat
 Q uod tibi pasiphe praetiosas sumere uestes
 Ille tuus nulla sentit ad ultor opes
 Q uid tibi cum speculo montana armenta petenti
 Q uid tonens positas fingit in epita comas
 C redita mens speculo quod regat esse iuuen cam/
 Quam cuperat fronti cornua nata tuae
 S iue placet minor nullus que ratur ad ultor
 S iue uirum maius fallere ^{falle} uiro
 I nnemus & sal tus thalamoregina relicto
 f er tur ut aonio concita baccha deo
 R quo ni eni uaccam uultus spectauit Iniquo
 E t dix domino cur placet istameo
 A spice ut ante ipsum teneris exul & In herbis
 Nec dubito qui est ultra decore purae
 D ixit & ingenti iudicium degrege duci
 I ussit & inmeritam subiuga curua trahi
 A ut cadere ante aras committaq; sica coegit
 E t tenet lxa pacific ex tra manu
 P eli cibus quo niens placauit numina caesip
 A tque aut ex tra tenens ite placido meo
 E t modo se euro penfieri modo postulatio
 Al tera quod bos & altera uoc taboue
 H anc tamen impleuit uaca deceptus acerna
 Dux gregis & par tus pro di tus auctor erat

f lumenib' uisitoris inimicis haberas
 l usserat biscedetur: ac fontib' ora relaxat;
 F i defensato uolumintur in aquosa cursu;
 I rse q'udente suo trax per cussit, at illa
 I ntremuit motuq' uias patet fecit aquarum;
 E t spacata ruunt. p' apertas flumina ualle.
 C uing' satis arbustos virul pecculosq' uirosq'
 T ecta q' euiaq' suis rapunt penitentia sacris,
 S i qua dom' manst potuq' resistere tanto
 I ndecta malocubnen tam' acier huius
 V nda tegit p' resseq' latent subgurgite turres;
 I anq' mare & tellus nullū discrim habebant
 O mnia pontis erat decurvit quoq' litora ponte
 O ccip' et hic collē curva sedet alter adunca.
 E reclinet remos illic ubinap' aq'as.
 I lle sup' segetes aut mef' culmina uille
 N amq'at hic summa p'se dep'ndit vulno
 I ugitur iniusti si forstult' anchora p'ratio
 A lit subiecta regnit cuius inuicta e' yme
 C et modo quoq' acilesq' gran' capere capello
 H unc ibidemq' mes ponens sua corpora phoec'
 M ixiq' sub aqua lucosu' besq' domosq'
 H ercules filiusq' tenet delphines uales
 I ncurv' ut r'vus agnatus robusta puls' u'ld.
 H et impulsumq' ouesneq' iustissimus oppo
 C rupanee ab' u'lo p'sunt uelox i'erno;
 Q uiescasq' diu'ri' si subsistere possit
 I mmare lassati' uolucris su'ag' diu'li' ali'f.
 O b'p'ci'at tu'losim'ens salientia ponti
 P uls' ab' u'loq' p'eu mortua via e'cium'ru' flaud'.
 M axima p'sfundat' ap'c' quib' u'ndu' p'eperr

Plate 15

149

IN LUCIUM CATALINA INCILIT LIBER PRIMUS.



FELICITER
 IUVS AVE TANDE ABVICRE
 cattina patientia nra. Quādū
 etiam furor iste cuius clude. —
 Quē ad finē sese effracta uel-
 bit audacia. Nichil ne te nocte
 num p̄sidū palati. nichil urbis
 uigilie. nichil timor popl. nichil
 cōcurs⁹ honorū omnū. nichil hic
 manitissimus habendi senatus
 locus. nichil horū ora uolansque
 mouerunt. — Parere tui cōsilia
 nō scens. — Cōfriusta iā horū omnū sciencia teneri cōuirationē nos
 uides. — Quid p̄ima. quid superiore nocte egeris. ubi fueris. quos con-
 uocaueris. qđ cōsiliū cooperis. quē n̄m ignorare arbitraris. — O tempora.
 omores. Senatus haec intelligit. cōsul uide. huc tam uire. uiuere
 immo uero exā insenatus uenit. Fūt publici cōsiliū paraceps. moreto
 & designat oculis adcedē unū quēq. n̄m. — autē fortis uiri scis
 facere rei p. uidemur sustinū furorē. uictoriā uirum. Ad morū te
 cattina duci uissū cōs. iā pridē oportebat miti cōfri p̄seū quī tu
 in nos omis sā diu machinariſ. An uero uir amplissimus p̄seipso f
 m. n. gracieū mediocritē libefac tamē scatū rei p. priuatū inēscit
 cattina orbē terrę caede. neq; incendis uastare cupimē nos eo
 uiles p̄feremus. — Nā illa nimis antiqua p̄terro. qđq; seruilius
 alala sp. melius nouis reb; stidentē manusq; decudit. Fuit fuit
 ista quondam inhaeret p. uirtutis. ut uiri fortis aetiorib; supplicis
 cuiē p̄niciosū quā acerbissimū hostē cōbicerent. Habetas se
 inter cattina uehemens nōdet. rei p. cōsiliū neq; audortas hui⁹
 ordinis. Nos nos dieo ap̄r̄ cōsules desum. occurrerūt quondam

8

ponit sic mortalibus conceperat ene.
Ilo indignationem et non patitur ut vocari
nec tamquam loq. cophenisi sorpice linguis
bitulis ene fero. nido mixta utramque lingue,
pli latet. terrena primum innuminunt ante
eas salutis solis mortales exaudia colubres
alpites. A die morienti uetigia queris,
oc quoq; post faciem uitium credere sonus
ope sua laceris i' spissis libidine corpis
ultimus ad pugnam post talia facta ruerat
onuge que illo gravitate querit. Et illa
at genitus fecit. constat suorum narrat.
et lacrima ferent sibi. uelamur progenie
erupt ex humeris autu fulgurata lito.
indutq; aral uetus. & manu' sepulchrum
constituit. falsisq; placula manubii infert
et luget non sic lugende fate sororis.
ignis d' hissex acto lubauerat anno.
uid facit philomela. fugi custodia claudit.
tructa rigore solido stabiles membra laxo.
finiti faci caret indice. grande doloris
ngenuum est. miseriq; uenit sollicita rebus.
temina barbarica suspendit crudula tela.
urpu' eis notus filii yderent abis.
nidum sceleris pectorum tradidit. unius.
tq; ferat dñs getu' rogat. ille roget
ronuit a pugna. nec ea qd vader in illis.
uolunt uetus seu metrona tiranni.
oriturq; carnis miserabile legit.
et miru' potuisse silet. dolor ora repressit.
eribus querenti sensu' indignancia lingue
chuevit. nec plora uacat. sed falsi' metu'q;
onsulitura ruit. peneq; in imagine tota est.
enpus erat. quo sacra solent matricis bachi
et hincq; celebrare numis. nec consueta sacrif.
occa sonet rodeo. amicibus pris acutis.
occa sua et ego' esla domo regina. deo. y.
imbus intruetur. furialiq; accipit armis.
te caput regitur. laceri ceruina sinistro
ellera dependent. humero leuis incubet hastes
onera per' scutal' turba comunitate. securum
terribilis pugna. furiosoq; agitata doloris
ache tuus simulet. uenit ad stabula autu' tibi
tula latu' euolueq; sonat. porcal' retringit
ermansq; rapit. rapitq; insignia bachi
riduit. et uirtus ederat. frondibus' abdet.
et sensit tragisse domu' philomela nefanda.
erruit infelix. uirag expalluit ore.
acta locu' pugna. lauro pignera demit.
raq; deuelas miseris pudibunda sororis.
implorans pete. sed non uolles contra
uictus hoc oculos'. pete sibi uisa sororis.
etiamq; in lumu' uictui. curare. uolent
lumu' p' uoce manus fuit. sardes & uam
on caput ipsa sua pugna. decumus sororis'.
corripiens. non est lacrimis hoc usq; agendum.
et ferro. sed ligi' habet. qd uincere ferru'
ut ego ei' sacri' regalia recta cremabo.
recte medius inmetu' terrea flammis.
ut lingua. aut oculos'. et que tibi ubra pudore.

Plate 17

ut alarii omni rerū sic uident modū.
Iudeus, ut grātis pādo rānqā ſabu
le cui defēgauonē ſigeret deterrit pīter
aduindā ſacerat. Ille hādu de ſineclue
quæ diceret alii uane puent, in ea
que sāme auditis re et pī ſciare pī ſcas

Gesellschaften

abutur e caribute patetum nra. Quodam
sunt furor qd eius nos cludet. Que ad
sunt se esti enat et cludet. uel ut sit apud
ne re nocturnu p̄fidiu p̄t ut minu ubiq
unguis nihil uner. p̄ si nihil eēcūs bono
enim nihil dicimur s̄m patetum s̄m
locis nihil hec ore nihiliq̄ stenete. Pa
tere nis filia nifent. Conspiculi la boy
omnis famili' nener r̄suetus' ut nini
des. Qd pronas' qd super' nō n̄cēcūs' n̄
bi fuerit qd cludere per qd cōsuetus' qd
nō n̄cēcūs' ut nini. Tempora o
m̄re. qd manuēr. n̄cēcūs' qd induit.

hic etiam natus natus nomine Cenius infirmari non sibi
pugnari. filii percepserat. sed signare oculis. ad
cedere volebant. non enim. Proximorum forte sursum scripsi
et pugnare. si quis "furor" ac rediuntur. Ad
mortem tamen dura uulnus fidelis. si pale oper-
atur. una cibari pale illa quia tu mons. ons
uaductum mechanum. An "vulnusplastum" p. supo
ponit. et.
lentilium. lantum. e. pugnare. natus sibi. (an
luna. et.
eupenter. et.
pugnare. et.
dene. et.
natus. et.
cig. et.
cerere. et.
naturam. et. que non de est. et. et. et. et. et.
ordinis. et.
erat. et.
ne. et.
est. et.
occa. et.
aces. et.
boccus. et. et. et. et. et. et. et. et. et. et.

Plate 18

Plate 18 A

Plate 19

asab & caytorum q̄ hoc id semper fuit m̄tib; paucare respondebo. Ego si h̄c optime facia
iudicare se caytorum motte mulcari uni usura horae gladiatori isti ad uniuersitatem
redidisse. Ensis sum & clarissimum mihi aues sacrum & gracile & flaccile & supponit opere
mi languine nū se n̄ caytorum auctor. Etia honestauerit certe uerendum in cruce ne
ad h̄c patre rediatur ut in seculo inuidio n̄m posterioritate redundaret. Et sic etiam ma-
xime ipso dixerent. tu si animo fui sep̄ or inuidia virtute parat gloria inuidia pu-
care & quoniam nullus est in hierordine puerorum qui inuidiatur aut ea qui uidetur diffimili-
tate q̄ sp̄ caytorum mollii; sententia alius curatione q̄ nascente incredendo curare
borauerit. Quod auctoritate multi in soli iubratur & in sp̄teris in hunc animo aduersi-
sente crudelitatem & regie factum & dicere me. Hinc in colligisti iste q̄ intendit in mania
castra querentes neminem q̄ statu fore & inuidia curatione perfallatae nem-
inem caytorum faciat. Ille autem in seculo intelligo banc eripit pestis paulisper primi in
impotentiā cōp̄mississe. Et si se euocet secundū suos eduxerit. & eadem cōfusandis colle
ḡis in astragalo agḡauerit. extinguet atq; delectus n̄m h̄i cādubitate res pestis ac-
cūta & stirps a cōlōnīa malorum hominū cātū adiutūt in his p̄culis curations solidisq;
viam & resilio q̄ p̄do omniū scelerū & ueris furoris & audacis maritatis in tristis h̄ic
vix erupit. Et h̄ic ex tanto letatremo iste unū collet undēlinū foras ad breue qdā
separare mortuū & reloquitur. Ferociū autem residebit & erit in eiusu penitē in uenit
aq; in uscib; resiliū ut lepe homines egris morbo gauca estusebriq; ualans si
aqua gelida libenter q̄ morib; uariu; uidentur. deinde multo graui uehementiū q; af-
fistatur. q̄ libet mātib; q̄ in resiliū reloquitur isti pena uehementiū relapsus in grāvescē.
Quare secedant ipsi sceleram se ab omnī unū locū cēgant. Muro domiq; glēpe iādixi
scornerant anob; desinare insidiā domis sue caytorū circuſtare tribunālō brei obſidecū
gladiō curia malleolosq; facit ad inflammandā vībē copiarē. Sed domiq; inscrip̄tū
frōne unū cuiq; qđde ḡi scelerat. tolleretur huic p̄e. carcerū nob̄ caytorū. foro illi
gēma tamā in oīb; auctoritatē. tamā in caytorū. Rur sitē tamā in oīb; bonis cōlō-
nō ut caytorū p̄fectio nō p̄fecta. illustrata opp̄ illa uim dīcata & uideatur.
H̄ic oīb; caytorū cū sumā & p̄ salutē cū tua pestis acq̄misce. tuq; vixit exerto iste caytorū
sceleros p̄arvūdū q; unū rē p̄fiscere ad q̄dū bellū aenebarū. Tu tūmū p̄p̄ē
quidē q̄b; h̄ic b; assigna rotundū cōlē strūtū quo facio h̄i in urbā atq; ignare
negūndū remoue h̄ic & h̄ic lōnūfa caytorū caytorū. caytorū accedat ut lāmenib;
dura foras q; caytorū cūm aerib; & homino dōnoq; immicet. hosti p̄atrici latro
notrālis scelerū h̄ic ut se acnōfariā locuante caytorū caytorū caytorū moītu
degnatā. et in caytorū lōnū lōnū exercitū. paciūt s̄cōs.
Superiori libro caytorū cūcūent cloque caytorū spontaneū elegit vīlū. Vnde oratores
maximaū mīlo uidebāt inuidia. Si pestis die timore dissimilato possit ad poplū
singulis tūmeret & transiit caytorū caytorū inuidia p̄sū exēlū expulserit. p̄mū
caytorū caytorū one die caytorū caytorū caytorū caytorū caytorū caytorū caytorū

6

Sincipit serica denarii lib. alioib.
Laudine hoc modo fieri sic
affirmaver quo apud nos gla-
ciis sic glara vita nube nimis
audacem cum fecerat. Itaq; ce-
bius metrib; numeru sede no-
te qui audiret quidam se nego-
tare que hys faciebat. & ipse faciam. illuc
multa menari se ad arbitrium suum unam ali-
quasi id noscum spondere. & adicere penes
audaces fidelis erit. Et si par erit possidom' e-
nbi activitate primatur. tam in illo quod patet.
qui in hoc quod denatur est. brandum enim fieri
exinde aquosa iam et in humore uera sic af-
firmabite antiqua uicuum. Quare xii uicuum
sic grande quam sine magistro fuit potest. et
in rotanem talibus dulis conglomerari quod est
in quatuor capite que humoris alii colliguntur. et
in poctis quartis. alias omni locutio non nisi soli
vixi que genitio adhuc est. in rursum uicuum.
nisi magis ex uno datur quod nullum datur.
datur in cava molli cauam aqua. Aut ut ali poec-
tis. Sibilant cas lapide causa. hys ipsa exca-
usa uicuum dic. Ex quo apparet illud quod de
sunt. hinc quod causa loci cui sit ad formam
et habuit in excuspa. Interea potest uia si si fuit
genito et annis deinceps ac mandatis et tunc p-
er quartum deinceps accedit. quibuslibet annis in
debet ten. plures pan. & poterit quia non est tam solidus
tunno quod tam fidelis neque non magna beatitudine
adire. Et inter talis mecum non est. Ita longius
li p. acta si ex pomo lapsus est. Ita uero ergo in
idem pomo quod in exiguerit. nisi nullus mag-
nus ut philosophos ad sebe quia libens. gran-
do nichil est aliud quia suspensa glaciis. sicut in
prima persedent congelatio. Ita enim uicuum dici
non quod incepsit et totum in hoc ut primus
et glaciem. non ut incepsit et secundum ut et post
acta ut pecta. matrone dimicere. si bene mis-
sabo. Et quia pecta molestus est quod in hoc est
quod aut quatenus humore tingat si guardare. Ue-
re tam frigide intrinde. genito cadit. Hoc ut
fallatur. ut in quicunque pecta est qui me usq; adiu-
dalla hys uicuum inq; hys pecti si oculi enim soler-
cundulsi propter. hyperacar tigere. & id si dimissa
qua' latente si uicuum est ut ar. scilicet si laudus
aperit uicuum. incitans ipsi sapientem. et validorem
acto quatuor. sicut dicitur. lo ut ut uergili
nisi ei ruit. et multitudine uerba adstantiae est uita
in actis mediis. partibus et se solerent ut ipsi te-
pere adstantiae. In hys uicibus generalis mag-
nitudinis que pertinet defecione. bruma latu-
pliciter. & excedens. quales tepe solent ut
tenere ex plurima misera uicuum. ita quo
quod adveniat he. Vicum uiciale dicitur sicut uicium

Plate 21



R. I. Y. O. M. E. S. hoc
 modus utribus illis
 causis aero aperte
 nos glatis sic
 oblati i. tota habe
 sumis audaces et
 remordi. Itaq; ex his mi celsib; nro
 seductor qui audisse quidē serogit
 aut quod invicti faciūt. ego faci
 at. Hic multa mīca sunt. adar
 biterum sibi unā aliquā rem uo
 lior. spōnde. h. adiutor. penes au
 tores fides erit. si sum credis pati
 possidomus auctoritatem pūnter
 tamquod in illo pūnter. qui in hac qd
 straturum ē. Grandem et fieri ex
 uibe aquosa. tam in humeris. sc. et
 deaffirmab; ut tamqm urūfūm. qd.
 rotunda sit gnd. et si magistro sum
 potis et adiutorius. Multitudine et
 glomerat. quod insperat. appareat
 que humorem. h. aliud colligunt.
 impotens spirat. Itaq; omni qd
 te si minus solis. si que grata adhe
 scunt et recordi uitem. Quod mag
 ē. Qro durtim. quid nullus ē nō die
 dum tñ molli sita canant. aqua
 dñe n̄ al. poetae. sc. soli. adiutor
 his lapide canat. His pār eti. ro
 tunda sit. De quo apparet illud q;
 Et simile hinc qd canat. l. otum
 et. ad formam habet. sui ex
 culpet. prece pōt. Et si. fiat gū
 da. et dū defecere. et. cum dñ
 rō. tūc psp. etiam destrī aero de
 soluta. equilibre. ang. morib; n̄.
 Quod n̄ pōt. si pot. qd si ē tñ solida
 quis. magis sua eas in p̄maginā

alt. tuclinem cadit. si circā ē
 mitum eius ē. Itine longā illi
 pecta. si erane ipsius est. quire
 nou rego id ī pūnter. qd anata
 geas. H̄t nullas uig. qm oī
 phos ē deb. equabilitas. h. nō
 nihil aliud ē qm suspesta. gla
 es. H̄t iapnuma pendens conglia
 tio. Illud q; enim iam dirūt. qd
 n̄ agn̄ reuertit. et hinc pū
 nū. glatione nec n̄. ut nū. gla
 tio n̄ ē. Potiū me pecta qd
 ne dimittit. si bñ mensum dabo.
 qm cepi t̄ molestatū ē. quid in
 h̄ loco queritur. Quicid aut quare
 inbyemeningat. n̄ gld. my. uere
 n̄. tam frigore infacto gūdo adat
 Nam ut fallat t̄ um quod in p
 snadetur. qui me usq; ad mīdia
 h̄ leuia in quib; hos pectiū ocl
 erū solent. credidū p̄st. hyeme
 ac rig. n̄ nondum magis itat
 si. uiuenit eu ac puer ē. Cum uer
 cepit. manū inclinat. qd si segt
 et calidore celo. maiora fuit stille
 adia. s̄o uerant uigilis nos ē. et
 ruct. mīstrium uer. uelut in
 t. muto aeri undiq; patescit. et
 soluentis s̄. ipso t̄p̄ adiuuante
 ob h̄ nūbi. granis magis. ualig.
 qm primas deferruntur. bruma
 lentis pluvias h̄t. tenuies. qd si
 sepe solent uiuenit. cum pluia
 tua. minuta. uulq; adiuuante
 h̄t. dñs uulalem dicim. cum altū
 frigil. t̄tē celumē. prece aq; lone
 fidice. aut suū celū hinc. minuz
 pluviae sunt. Autē mībet. n̄ p̄pōt
 ignite pluviales. Rem a n̄ris.

CORNELII TACITI DE ORIGINE SITV MORIBVS
AC POPVLIS GERMANORVM LIBER INCIPIT.

Germnia omnis a gallis ptherisq; et panonis
istheno et danubio flumib; a sarmatis dacis
in motuo metu aut motibus separatae coetq;
occidens ambit late sinus et insulam imensa spatia
complectens nup cogitis qbusdā geribus ac regibus qd
bellum apuit. Rhenus pthericarū alpiū iaccesso ac
precipiti ueget et opus modico flexu occidetem
uersus septentrionali oceanō miscetur. Danubius
mollis et climerat edicto motis Arbonis uigo effusus
plurim populos adie donec i poticū magis sex me-
ritis equat. septimum os paludibus haupatur.
Ipsos germanos idigenas credidepi minimoque alia-
riū gentium adutib; et spissus mistos. quae nec res-
pa olim sed classibus aduertebatur qmutaq; sedes
q; rebat. et immensus uelja ueq; sic dixerit aduersus
oceanius partis ab orbe nro nauibus adiutus. q; spissis
petr; piculi; et horridi et ignoti magis asia aut A-
frica aut italia polica germaniam petunt. infor-
me eorum. aspera coolo triste cultu aspectuq; nisi

Plate 24

land signis et insularum immensa spina comple
 xus. Ensignes cognitis quibusdam ornithibus ac mon
 bus, quos bellum aperit. Remul iaticarin. Al
 pium, inaccesso ac precipio vertice, oris modico
 accessu in occidentem tuerit se portionalem occano
 misetur. Danubius mollis & clementer edato
 monte artubo Hugo effusus pilatus populis adit
 donec in pomorum mare secum hinc erumpat.
 Scopinum ex paludibus haunte. Ipsa germanae
 indigenas crecidet municeps alarii centu ad
 uenitibus & hostibus mixta quia nec terra olim
 sed classibus adiunctebantur. Qui mutare solet que
 rebant, et inter nos ultra impedita discerunt. adier
 sis occasus raro abortivis non nauibus adiutu. Q
 ponito pector percului horridi & ironon marfash
 aut africa, aut valia, recta, ornatissima potest
 informorem terram, aperiam oculo, tristem citha afe
 datus nisi parva sit. Celerantur carminibus an
 quis quod unius apud illos memoreq; amaluis
 erunt est. Typhonem dum terra exultum est
 filii magni, origine genitissimorumq; Magno
 tres filios affigunt, equorum nominibus profundi
 occasio unguentis medu hermannos, certi
 infusciones uocantur. Quidam aut laetitia uero
 nati edunt deorsum pluris, crenata appellante
 marfis gambris uictus uanalo abhinc eaq;

uera et antiqua nomina. Ceterum germanie uoca
 lium recente et imper' admittit, qm qui primi uen
 transprestis gallos expulerent ac non transprestis
 germani vocem sunt. Ita nationis uocem non gen
 terinaluisse. Buliam ut omni primi auctores
 obiectum mox et aliisq; inueniunt nomine gen
 tam vocem esse. Fuisse et apud eod herusalem me
 morant primi q; omnium uocum fortuita iuri
 in prelia canunt. Sunt illi hoc quoq; carmina
 quoq; rebus que bardici vocant. Accedere am
 nos! Huncq; pueris fortuna ipso canto auimantur
 Terrae cui tropidiane prostr' sonus ac et nec ra
 uocet ille q; uirtutis contentus uidetur. Affida
 tur principi apertis lovo, strachum murmur
 obiectis ad officium, quo plenior & gravior uoce re
 petrauti, inuadat. Ceteru q; taliter em quidq; op
 ratur longo illo et fulbo errore in hunc occa
 sum de anima scilicet germanie terre, adhuc nonging
 quod in ipsa tenet simili. hodieq; incolunt ab illo con
 tinuum nominatumq;

Aria an

era ultra conferratam adiutio lacerte part' inde
 eodem loco dum experti monumenta q; tumulof
 quidam grossi litteris inscriptos incertis germa
 nie rhetoq; adhuc exarare que neq; confir'mare
 argumenti neq; refellere in animo est. Ex ingenio
 his quidq; clamat ne adiut fidem. Item uictum

Abbreviations in
Latin Manuscripts.

The following list of abbreviations is meant exclusively as an aid to the reader of the preceding plates. A very clear and short explanation of the various principles of abbreviation may be found in Kulturhistorisk Leksikon for Nordisk Middelalder I, København 1956 (s.v. abbreviaturer). The most detailed list of abbreviations is A. Cappelli, Dizionario di Abbreviature Latine ed Italiane (Manuali Hoepli) Milano 1961⁶.

It should constantly be kept in mind that every abbreviation has to be understood in its context, e.g. an horizontal line above a vowel usually indicates that an m or n is to be supplied after the vowel, as in ēim=enim. On the other hand a line placed above any part of the word signifies that some letters have been left out e.g. hōlēs=homines, oēs=zomnes, noā=nomina, ē=est, abbrā=abbreviatura. In early MSS a dot after a word indicates suspension, e.g. lib.=liber.

In the most abbreviated hands (as the one shown in pl. 22) d̄re may mean dicere as well as differre (vid. pl. 22 col. II l. 1-2, dicere.) and 9° may be read conclusio, constructio, compositio, depending exclusively on the context.

One should never expect a consistent use of the abbreviations. The scribe may write cō and 9 (both com, con) in the same line (pl. 22 col. II l. 22 complexio - complexione), and v̄m or v̄ (both verum, ib. l. 1). In this kind of script v̄m is the usual form, v̄ may read unum as well (or in other hands utrum, verbum).

The list is arranged in two parts, the first one giving the signs that cannot be recognized as letters, the second consisting of recognizable letters in alphabetic order.

9,ɔ	con-, com-, cum, e.g. iugis=coniugis	&,7	et
-ꝝ	-rum, e.g. eōꝝ =eorum	-'	-us, e.g. hui' = huius
-ꝝ	-ur, e.g. igitꝝ=igitur	#	enim
		—	est

Recognizable letters in alphabetic order.

āū, aut̄	autem	ī	modo
ē	com-, cum	noā	nomina
CONS	consulatus (and cases)	nīr, nīrm	noster, nostrum
dīc, dīx̄	dicit, dicunt dixit, dixerunt	ñ, ñō	non
DNS, DNI	dominus, -ni,etc.	p̄	per, por, par,
dīs, dīr	deus, dei, etc.	p̄	post
ē	est	p̄	prae, pre
ēē	esse	p̄	pri-, e.g. p̄m, - primus
ēj	eius (Beneventan)	p̄	pro
fī	fratres	q̄	quae, que
ḡue	graue	q̄	quiam (Anglo-Saxon)
ḡ	ergo	q̄, q̄̄	qui
h̄	hoc	q̄	qua
īpē	ipse	q̄, q̄̄	quod
IHS, IHG	Iesus	ī	quo
k̄mi	carissimi	īj, īj̄	sed
ī	uel,-ul,-lor-,etc e.g. gla=gloria ppli=populi	ī, ī̄	sibi
m̄	-men, e.g. tam̄= tamen	t̄	ter, e.g. t̄ra=terra
m̄	mihi	ur, ur̄	uester, uestrum
		XPC, XPS XPI	Christus Christi etc.

